

Düşün, düşün...

Haftalık Düşünce Özgürlüğü Bülteni

(Sayı 51/18, 28 Aralık 2018)

Geçen hafta neler oldu?

*** Cumhurbaşkanı Erdoğan, ABD'nin Suriye'den çekilme kararını memnuniyetle karşıladıklarını, bu gelişme nedeniyle Fırat'ın doğusuna yapılacak operasyon için bekleyeceklerini söyledi. Askeri operasyon için sınıra yoğun askeri sevkiyat yapılırken, YPG bazı bölgelerin kontrolünü Suriye ordusuna bırakmaya başladı. ABD'nin çekilme kararının ardından Trump'ın IŞİD'le Mücadele Özel Temsilcisi Brett McGurk görevinden istifa etti.

*** Sanatçı Metin Akpınar ve Müjdat Gezen katıldıkları bir televizyon programındaki konuşmaları nedeniyle Erdoğan tarafından hedef gösterildi. Mahkemeye sevk edilen sanatçılar adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

*** Erdoğan, partisinin grup toplantısında CHP'ye yönelik "gereken dersi yargıda vereceğiz. Önce tazminat, sonra ceza" ifadelerini kullandı. Erdoğan'ın yargılamayı yapıp hüküm vermesine CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel başkanlık sistemine geçişle birlikte "kuvvetler ayrılığı ortadan kalkacak, bir tek adam hem yürütmeyi, hem yasamayı, hem yargıyı belirleyecek demiştik" diyerek cevap verdi.

*** Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk bütçe teklifi, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi; kamu idarelerine 949 milyar 25 milyon 615 bin lira, özel bütçeli idarelere 73 milyar 771 milyon 848 bin lira ödenek verildi.

*** YSK, yerel seçimlerle ilgili yapılacak yayınlara ilişkin basın kuruluşlarından eşitlik ve tarafsızlık ilkelerine uyulmasını istedi. Ancak kurulun bu konudaki denetim ve yaptırım yetkisi OHAL döneminde yayımlanan KHK ile kaldırılmıştı.

*** Erdoğan, yerel seçimlerde İstanbul'dan aday olması konuşulan Meclis Başkanı Binali Yıldırım'ın istifa etmesine gerek olmadığını savundu. Anayasa, TBMM Başkanı'nın siyasi parti faaliyetlerine katılmasını yasaklıyor. Ancak bu konuda herhangi bir yaptırım bulunmuyor. Daha önce de OHAL KHK'larının 1 ay içinde TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmesi gibi hükümler "yapılmazsa yaptırımı yok" denilerek uygulanmamıştı.

*** Erdoğan, yerel seçimlere 95 gün kala elektrik, doğalgaz, ÖTV indirimleri ile işverenlere yapılacak teşvikleri açıkladı.

*** OHAL döneminde ihraç edilen 121 bin kişiden bugüne kadar sadece 3 bininin görevlerine iade edilmesine karar veren OHAL Komisyonu'nun görev süresi bir yıl daha uzatıldı.

*** Basın Konseyi'nin hazırladığı 'İfade ve Basın Özgürlüğü Raporu'nu açıklayan Konsey Başkanı Pınar Türenç, 2018'in medya mensupları için "kapkara bir yıl oldu" dedi. Raporun tam metni için; <https://goo.gl/5nT5Ma>

*** Afrin operasyonu ile ilgili açıklamaları ve Demokratik Toplum Kongresi (DTK) çalışmaları nedeniyle tutuklu yargılanan Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in tahliye talebi reddedildi. Duruşma 25 Ocak'a ertelendi.

*** ‘Örgüt üyeliği’ suçlamasıyla 21 Eylül’den bu yana tutuklu bulunan Avusturyalı gazeteci Max Zirngast serbest bırakıldı. Gazeteciye yurtdışına çıkış yasağı konuldu. Hakkında iddianame düzenleyen savcılık “gazeteci çalışmalarını takdir edilse de örgütten cezalandırılmalı” dedi

*** İçişleri Bakanlığı, 17 - 24 Aralık tarihleri arasında sosyal medya paylaşımlarıyla ilgili olarak 270 kişi hakkında yasal işlem yapıldığını duyurdu.

Erdoğan “hesap verecekler” dedi, Metin Akpınar ile Müjdat Gezen’e soruşturma açıldı

Sanatçılar Metin Akpınar ve Müjdat Gezen hakkında 21 Aralık’ta Halk TV’de yayımlanan programdaki konuşmaları nedeniyle soruşturma açıldı. “Kutuplaşma ve darbelere karşı

tek çarenin demokrasi olduğunu” vurgulayan sanatçılar iktidara yakın gazeteler tarafından hedef gösterilirken Cumhurbaşkanı Erdoğan da iki ismi “Bunlar sanatçı müsveddesi... Böyle karşılıksız bu işleri bırakamayız. Yargıda gereği yapılacak. Bunun bedelini ödeyecekler” diyerek tehdit etti.

Erdoğan’ın açıklamasının ardından harekete geçen İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı, açılan soruşturmaya “Cumhurbaşkanını hedef alarak hakaret içerikli sözler söyleyip darbe ve ölüm tehdidinde buldukları” yönünde çıkan haberleri gerekçe gösterdi. Gözaltına alınan ve adliyeye götürülen iki sanatçı, çıkarıldıkları nöbetçi mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Söz konusu programda Akpınar, “Polarizasyondan ve kargaşadan kurtulmanın tek çaresi demokrasi diye düşünüyorum. Oraya ulaşabilirsek kavga döviş olmaz, bu işin içinden çıkarız. Ulaşamazsak, her faşizmin karşılaştığı gibi belki liderini ayağından asarlar, belki mahzenlerde zehirlenerek ölür, belki de başka liderlerin yaşadığı kötü sonları yaşayabilir” demişti. Gezen ise “Herkesi azarlıyor. Herkese parmak sallıyor. Herkese haddini bil diyor. Bak kardeşim, bak Recep Tayyip Erdoğan sen benim, bizim vatanseverliğimizi sinayamazsın haddini bil” demişti.

Cumhurbaşkanı Sözcüsüne göre iktidarı ve Cumhurbaşkanını eleştirmek “suç”

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, katıldıkları bir televizyon programındaki konuşmaları nedeniyle hedef gösterilen ve haklarında

soruşturma açılan sanatçılar Metin Akpınar ve Müjdat Gezen’in “suç” işlediğini söyledi.

Kalın'a göre işlenen "suç"; "Türkiye'deki mevcut iktidarı, yönetimi, Cumhurbaşkanımızı eleştiren sözler".

Erdoğan hedef gösterdi; RTÜK, FOX TV ve Halk TV'ye ceza verdi

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın FOX TV haber spikeri Fatih Portakal'ı "*bilmezsen haddini, millet patlatır enseni*" sözleriyle; Halk TV'ye konuk olan sanatçılar Müjdat Gezen ve Metin Akpınar'ı da "*bedelini ödeyecekler*" diyerek hedef göstermesinin ardından Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), FOX TV ve Halk TV'ye

"toplumu kin ve düşmanlığa tahrik etmek, toplumda nefret duyguları oluşturmak" gerekçesiyle yaptırım uyguladı. FOX Ana Haber üç gün, Halk TV'deki Halk Arenası programı ise sekiz kez yayınlanmayacak. Yayın yasakları dışında FOX TV'ye 1 milyon TL, 'Halk Arenası' programına ise 80 bin TL para cezası kesildi.

Gazeteci Fatih Portakal'a tehdit

Protesto hakkının önündeki engelleri eleştirmesinin ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, "*Bu millet patlatır enseni*" diyerek hedef gösterdiği gazeteci Fatih Portakal iktidara yakınlığıyla bilinen Osmanlı Ocakları üyeleri tarafından tehdit edildi. FOX TV binası önüne

siyah çelenk bırakan grup adına açıklama yapan Osmanlı Ocakları Kurucu Genel Başkanı Kadir Canpolat, "*Bu vatanın ekmeğini yiyip bu vatana ihanet edenler var... Portakal seni kınıyoruz. Ülkemizi her fırsatta karıştıranlar bilmelidirler ki evinde en az yüzde 52 dışlerini sıkarak bekleyenler var*" diyerek gazeteciyi tehdit etti.

Erdoğan talimatı verdi, yargılamayı yaptı, hükmü kurdu

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Meclis'teki bütçe görüşmeleri sırasında Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar ile CHP'li vekiller arasında çıkan tartışmayı yargıya havale ederken önce tazminat sonra ceza istedi. Bakanı eleştiren CHP'lileri "*edepsizlik*" ile itham eden

Erdoğan "*Bunlara gereken dersi yargıda vermek durumundayız, vereceğiz de. Bunlar ancak o dilden anlarlar. Önce tazminat, ardından ceza*" ifadesini kullanarak hüküm verdi.

Meclis'teki görüşmeler sırasında aynı zamanda eski Genelkurmay Başkanı olan Akar ile CHP grubu arasında sert tartışmalar yaşanmış, Akar'ın "Bir dinleyin yav" diye bağırması üzerine söz alan Grup Başkan Vekili Özgür Özel "Bir atanmış olarak seçilmişleri azarlayamazsınız, önce haddinizi bilin" demişti.

Yargılanan "Barış Akademisyenleri"

Barış İçin Akademisyenlerin "Bu Suça Ortak Olmayacağız" bildirisini imzacılarından dördü daha 'örgüt propagandası' suçlamasıyla mahkum oldu. 1 yıl 3'er ay hapse çarptırılan akademisyenler hakkında hükmün açıklanması geri bırakıldı. Bu hafta görülen duruşmalarla mahkemeye çıkan

akademisyenlerin sayısı 444'e ulaşırken, şu ana kadar sonuçlanan davalarda 64 akademisyen 1'er yıl 3'er ay; 3 akademisyen 1'er yıl 6'şar ay; 1 akademisyen 2 yıl 3 ay; 1 akademisyen ise 2 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum edildi.

Nazlı Ilıcak'a Erdoğan'a hakaret gerekçesiyle 14 ay hapis

Gazeteci Nazlı Ilıcak, sosyal medyada 2016'da yaptığı bir paylaşımda Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret ettiği iddiasıyla 1 yıl 2 ay hapis cezasına çarptırıldı. "Sanığın suça eğilimli

olumsuz kişiliği" olduğunu savunan İstanbul Anadolu 53. Asliye Ceza Mahkemesi "iyi hal" indirimi uygulamadı ve cezayı ertelemedi. Darbe girişiminin ardından tutuklanan Ilıcak "FETÖ'nün medya yapılanması" davasında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılmıştı.

"Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" diyen doktorların yargılanmasına başlandı

Afrin operasyonuna karşı "Savaş bir halk sağlığı sorunudur" başlıklı bildiri yayınlayan ve bu sebeple 'terör örgütü propagandası yapmak', 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek' suçlamalarıyla haklarında dava açılan Türk Tabipler

Birliği (TTB) Merkez Konseyi üyesi 11 doktorun ilk duruşması Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Doktorlar savunmalarında hipokrat yemininin gereğini yerine getirdiklerini vurgularken savcı, 1 Eylül 2016 ve 24 Ocak 2018 tarihlerinde yapılan iki açıklama sebebiyle hekimlerin iki kez ayrı ayrı cezalandırılmasını istedi. Duruşma 20 Mart 2019 saat 09.00'a ertelendi.

Gazeteciye de okura da soruşturma

Gazeteci Oktay Candemir hakkında son 2 yılda 24 ayrı soruşturma açıldı. Son olarak kayyum yönetimindeki Van Belediyesi'nin istifa eden Genel Sekreteri Mehmet Yaşar hakkında Vanhaberdar sitesinde yayımlanan "Kovulmadım istifa ettim" başlıklı

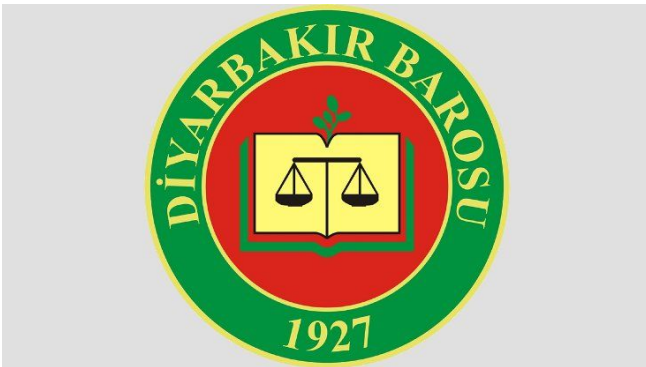
yazısı nedeniyle gözaltına alınan gazeteciyle birlikte, haberi beğenen ve yorum yapan 7 okur hakkında da soruşturma başlatıldı.

Gıda uzmanı ve yazar Bülent Şık hakkında soruşturma açıldı

Antalya Cumhuriyet Başsavcılığı, bianet yazarlarından Gıda Mühendisi Yrd. Doç. Dr. Bülent Şık hakkında sosyal medya paylaşımları nedeniyle soruşturma başlattı. Şık, soruşturmaya gerekçe olarak hangi paylaşımı veya paylaşımlarının gösterildiğini henüz

öğrenemediğini belirtti. Gıda güvenliği ve halk sağlığı konularındaki yazılarıyla tanınan Şık, OHAL KHK'larıyla ihraç edilen "Barış için Akademisyenler" bildirisinin imzacıları arasında yer alıyor.

Diyarbakır Barosu hakkında soruşturma başlatıldı

Diyarbakır Barosu eski başkanı Ahmet Özmen ve yönetim kurulu üyeleri hakkında soruşturma başlatıldı. TCK 301. Madde kapsamında açılan soruşturmaya 2016-2018 yılları arasında baro tarafından yapılan açıklamalar gerekçe gösterildi. Barunun "Ermeni

Tehciri" ve "Kürdistan ifadesini cezalandırma utançtır" başlıklı açıklamaları ile Hakkari'nin Oğul köyü Kanireş bölgesinde insansız hava aracı tarafından öldürülen ve yaralanan sivillerle ilgili raporu suçlama konusu yapıldı.

2018 Düşünce ve İfade Özgürlüğü Ödülleri sahiplerini buldu

Türkiye Yayıncılar Birliği 2018 Düşünce ve İfade Özgürlüğü Ödülleri sahiplerini buldu. Yayınevi ödülü, kitapları hakkında tazminat davaları açılan, yazarları fuarlarda fiziki saldırıya

uğrayan, fuar katılımları engellenen Tekin Yayınevi'ne; yazar ödülü, hakkında idari soruşturma başlatılan, kitaplarından dolayı davalar açılan yazar Hamide Yiğit'e; Kitapçı Emek Ödülü, Ezgi Kitabevi kurucusu Edibe Usta Bayraktar'a verildi.

Ayrıca Türkiye Yayıncılar Birliği'nin Haziran 2017-Kasım 2018 döneminde yayıncılara yönelik soruşturma ve davalar, kitap yasaklama kararları ve sansür dahil olmak üzere engellere dair verileri derlediği Yayıncılık Özgürlüğü Raporu da açıklandı. Raporla yayıncılar için ifade ve yayıncılık özgürlüğünü savunmanın, aykırı ve yaratıcı ifadeleri ortaya koymanın ve yaymanın giderek zorlaştığı, yayın seçimindeki cesaretlerinin kaçınılmaz olarak kırıldığı, yayınevi yöneticilerine ve yazarlara kitaplarından ötürü TCK ve TMK'nin çeşitli maddelerinden açılan davalarda hem esas hem usul açısından ciddi hatalar görüldüğü vurgulandı. Raporla <https://goo.gl/XmceTQ> adresinden erişebilirsiniz.

DÜŞÜNCE SUÇU DURUŞMALARI

- Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılan Dicle Haber Ajansı'nın (DIHA) tutuklu muhabiri İdris Sayılğan, Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandığı davanın beşinci duruşmasında da tahliye edilmedi. Bir sonraki duruşma 25 Ocak'a ertelendi. Haber kaynakları ile yaptığı telefon görüşmeleri, haberleri, sosyal medya paylaşımları, TV kanallarıyla yaptığı telefon görüşmeleri nedeniyle "örgüt üyeliği" ile suçlanan gazetecinin 15 yıla kadar hapsi isteniyor.
- Zaman gazetesi Konya eski temsilcisi Şirin Kabakçı'nın "terör örgütü üyeliği", "sesli, görüntülü veya yazılı bir metin ile hakaret" ve "gizliliğin ihlali" suçlamalarıyla tutuklu olarak yargılandığı davanın dördüncü duruşması İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Mahkeme Kabakçı'nın tahliyesine karar verirken bir sonraki duruşmayı 28 Mart 2019 saat 9:15'e erteledi.
- Mezopotamya Ajansı (MA) muhabiri Yasin Kobulan hakkında "zincirleme şekilde terör örgütü propagandası yapmak" iddiasıyla açılan davanın ilk duruşması İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Farklı medya organlarında yayımlanmış haberler ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle suçlanan gazetecinin duruşması 8 Mart 2019'a ertelendi.
- Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in Afrin operasyonu ile ilgili açıklamaları ve Demokratik Toplum Kongresi (DTK) çalışmaları nedeniyle 25 yıldan 46,5 yıla kadar hapis istemiyle yargılandığı davaya Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edildi. Açlık grevinin 49. gününde bulunan vekil Güven'in katılmadığı davada tutukluluğunun devamına karar verildi. Duruşma 25 Ocak 2019'a ertelendi.

- Şırnak'ın Silopi ilçesinde, 3 Mayıs 2017 tarihinde evlerine giren panzerin altında ezilerek ölen Muhammed (7) ve Furkan Yıldırım (6) kardeşlerin ölümüne neden olan zırhlı araç sürücüsü polis Ömer Yeğit ve onu görevlendiren amiri Murat Maden hakkında açılan davanın altıncı duruşması Cizre 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Mahkeme heyeti, bir önceki duruşmada İstanbul Teknik Üniversitesi'nden seçilecek iş sağlığı ve güvenliği konusunda uzman 3 kişilik bilirkişi heyetinin, sorumluların kusur durumlarının tespiti konusunda istediği raporun ellerine ulaşmadığı gerekçesiyle davayı 14 Şubat 2019 tarihine erteledi.
- Adıyaman-Gölbaşı Asliye Ceza Mahkemesi'nce, "Askeri Ceza Kanunu'na muhalefet" suçlamasıyla yargılanan vicdani retçi Yasin Yetişgen'in 25 Aralık'ta görülen ilk duruşmada beraatine karar verildi.
- 23 Şubat 2016 tarihinde Twitter hesabından yaptığı bir paylaşımda Erdoğan'a yönelik hakarete bulunduğu iddiasıyla "Cumhurbaşkanına hakaret" suçundan yargılanan gazeteci Nazlı Ilıcak 26 Aralık'ta görülen duruşmada 1 yıl 2 ay hapis cezasına çarptırıldı. Mahkeme heyeti cezayı ertelemedi.
- Paradise Papers haberleri nedeniyle Cumhuriyet gazetesi eski finans editörü ve muhabiri Pelin Ünker'e 500 bin TL'lik tazminat davası açan eski Başbakan Binali Yıldırım ve oğulları, gazeteci hakkında "kamu görevlisine hakaret" suçundan da dava açtı. Davanın ilk duruşması İstanbul Anadolu 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 27 Aralık tarihinde görüldü. Hakim, esas hakkında savunmaların hazırlanması için duruşmayı 8 Ocak 2019 saat 14:00'a erteledi.
- Afrin'e yönelik askeri operasyona karşı "Savaş bir halk sağlığı sorunudur" başlıklı bir açıklama yayımlayan Türk Tabipleri Birliği (TTB) yöneticilerine "terör örgütü propagandası yapmak" ve "halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek" suçlamasıyla açılan davanın ilk duruşması 27 Aralık Perşembe günü görüldü. TTB Merkez Konsey üyesi 11 doktorun 8 yıla kadar hapsinin istendiği dava 20 Mart 2019 saat 09:00'a ertelendi.
- Geçtiğimiz Haziran ayında iktidarın eğitim politikalarını protesto etmek için Kadıköy'de eylem yapan ve polisin ağır işkencesine maruz kalan 8 lise öğrencisi hakkında "2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanuna muhalefet" suçlamasıyla dava açıldı. Öğrencilerin 5 yıla kadar hapis istemiyle yargılandığı davanın ilk duruşması İstanbul Anadolu 4. Çocuk Mahkemesi'nde görüldü. Dava ileri bir tarihe ertelendi.
- Barış için Akademisyeler İnisyatifi'nin "Bu Suça Ortak Olmayacağız" isimli bildirisini imzaladıkları için "terör örgütü propagandası" ile yargılanan akademisyenlerin yargılanmalarına bu hafta da Çağlayan'daki İstanbul Adliyesi'nde farklı mahkemelerde devam edildi. 36. ve 28. Ağır Ceza Mahkemesi'nde duruşmaları görülen dört Barış Akademisyeni hakkında daha Terörle Mücadele Kanunu (TMK) 7/2'de düzenlenen "terör örgütü propagandası yapmak" suçlamasıyla 1 yıl 3 ay hapis cezası verildi.
- Dersim'de 4 Eylül 2017'de gözaltına alınıp "terör örgütü üyeliği" suçlamasıyla 15 Eylül'de tutuklanan gazeteci Kemal Özer'in yargılandığı davanın dördüncü duruşması 28 Aralık'ta Tunceli 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Bülten yayına girdiğinde duruşma sürüyordu.

GELECEK HAFTANIN DURUŞMALARI

- Tutuklu gazeteci İdris Yılmaz hakkında, 2018 yılının Şubat ayında "örgüt üyeliği" suçlamasıyla açılan davanın ikinci duruşması 3 Ocak'ta Van 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.